

Річний звіт про роботу Херсонської обласної організації Комітету виборців України У 2009 році

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

Керівними органами Херсонської обласної організації КВУ є Конференція, яка проводиться не рідше одного разу на три роки, та Правління Херсонської обласної організації КВУ. Чергова конференція буде проведена у 2010 році.

Правління. Правління Херсонської обласної організації КВУ станом на січень 2009 р. складалося з 5 членів: *Дементій Білий*, голова організації, *Галина Бахматова* - заступник голови організації з організаційних питань, *Олег Лиховид* - заступник голови організації з питань розвитку регіональних структур, *Наталія Богренцова* член Правління ХОО КВУ, *Олексій Морозюк*, член Правління ХОО КВУ.

З червня 2009 року член Правління ХОО КВУ Наталія Богренцова тимчасово припинила своє членство в Правлінні у зв'язку із переходом на роботу до одного з передвиборчих штабів. У грудні на період передвиборчої кампанії у зв'язку з участю у роботі іншого передвиборчого штабу тимчасово припинив членство в Правлінні також й Олег Лиховид.

Місцеві осередки ХОО КВУ. Херсонська обласна організація КВУ складається з 6 районних і міських відділень: Дніпровська районна у місті організація КВУ, Херсонська міська організація КВУ, Голопристанська районна організація КВУ, Новокаховська міська організація КВУ, Скадовська районна організація КВУ. В складі Скадовської районної організації перебуває Скадовська міська організація КВУ. Представники ХОО КВУ також є в Білозерському, Каховському та Цюрупинському районах.

Херсонська обласна організація є одним з засновників Всеукраїнської асоціації громадських правозахисних організацій Української Гельсінської спілки за права людини

Структурні підрозділи ХОО КВУ

При обласній організації діє *група експертів*. Координує роботу експертів ХОО КВУ керівник партнерської організації Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень Олександр Мошнягул.

Структурним підрозділом ХОО КВУ є *соціологічна лабораторія ХОО КВУ*, діяльність якої координує завідуючий кафедрою соціології та філософії Херсонського державного технічного університету, кандидат соціологічних наук, доцент Володимир Коробов.

Керівником громадської приймальні Херсонської обласної організації КВУ є Олександр Токаленко.

Херсонська обласна організація КВУ є засновником *газети «Вільний вибір»* (редактор Наталія Богренцова). У 2009 році вийшло 3 номери, які у середньому мали наклад у 1000 примірників. Газета розповсюджується адресно.

Херсонська обласна організація КВУ є *засновником інтернет-видання «Політична Херсонщина»*. «Політична Херсонщина» у 2009 році залишалася одним з найбільших рейтингових видань в херсонському сегменті Інтернету. Вона, за рейтингом Бігмірнету займала друге – третє місце в розділі херсонська преса та періодика, поступаючись лише професійній інформаційній агенції «Площа свободи» та сайту найтиражнішої газети

області «Гривна». Інтернет-видання є неприбутковим та підтримується на громадських засадах.

Партнери. Партнерами організації є близько тридцяти громадських організацій Херсону, Цюрупинську, Білозерки, Голій Пристані, Скадовську, Нової Каховки, Каховки, Берислава, Горностаївки, Чаплинки, Нижніх Сірогоз, що об'єдналися у 2005 р. у Партнерство «*За громадянські ініціативи*»

Представники нашої організації є членами *Громадської ради при Херсонській облдержадміністрації, Громадської ради при Управлінні МВС в Херсонській області.*

РОЗДІЛ 2. СТАТУТНА ТА ПРОГРАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2009 р. Херсонська обласна організація КВУ працювала за наступними напрямками:

1. Надання правової допомоги соціально незахищеним верствам населення та правозахисна діяльність.
2. Моніторинг різних аспектів дотримання прав та свобод людини (доступу до правосуддя, права утриманих, виборчі права громадян)
3. Програма сприяння розвитку ініціативи та реалізації прав територіальних громад і місцевого самоврядування.
4. Навчання членів виборчих комісій під час виборів Президента України.
5. Демократичний моніторинг.
6. Участь у громадсько-політичному житті області
7. Просвітницька видавнича діяльність.
8. Фінансовий звіт.

1. НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ СОЦІАЛЬНО НЕЗАХИЩЕНИМ ВЕРСТВАМ НАСЕЛЕННЯ ТА ПРАВОЗАХИСНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1.1. Програма надання правової допомоги соціально незахищеним верствам населення

З січня по кінець червня 2009 року при обласній організації КВУ на громадських засадах працювала громадська приймальня. Юрист ХОО КВУ Олександр Токаленко здійснював прийом громадян, надання правової допомоги та супроводження справ у суді для незахищених верств населення.

У зв'язку із відсутністю можливостей в липні – листопаді громадська приймальня не працювала.

1.2. З грудня 2009 року на базі обласної організації КВУ розпочали роботи **Центри правової підтримки та консультації в Білозерському та Каховському районах для підвищення правових можливостей бідних верств населення** за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

1.3. **Проект сприяння примиренню сторін в адміністративних справах за участю підготовлених медіаторів в Херсонській області.** В даному проекті, який був здійснений Херсонським міським Центром молодіжних ініціатив «Тотем» (керівник проекту Андрій Недбайло) наша організація виступила в якості партнера. Метою проекту була розробка та застосування механізму медіації в адміністративних справах. Юрист нашої приймальні Олександр Токаленко здійснював консультації громадян та брав участь у підготовці та проведенні медіацій.

2. МОНІТОРИНГ РІЗНИХ АСПЕКТІВ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ (ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ, ПРАВА УТРИМАНИХ, ВИБОРЧІ ПРАВА ГРОМАДЯН)

2.1. Моніторинг дотримання прав затриманих з боку міліції в ізоляторах тимчасового тримання

Активісти Херсонської обласної організації КВУ разом із своїми партнерськими організаціями Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень (керівник Олександр Мошнягул) та громадською організацією «Право на життя» (керівник Олександр Шаповалов) здійснили серію моніторингових візитів (інспекцій) ізоляторів тимчасового тримання з метою перевірки дотримання прав людини в цих установах. У зв'язку з тим, що поїздки планових мобільних груп по перевірці Ізоляторів тимчасового тримання залежали від побажань керівництва УМВС в Херсонській області, ми, за допомоги Інституту Відкритого суспільства та Варшавського Хельсинського фонду прав людини змогли здійснити незалежні інспекції та провести значну роботу по виявленню та фіксації порушень прав людини, санітарних умов, харчування та медичного обслуговування осіб, які утримуються в спец закладах міліції. Були підготовлені конкретні рекомендації по покращенню ситуації по кожному ізолятору тимчасового тримання області, виявленні загальні тенденції. Були підготовлені проекти документів для направлення до Верховної Ради, Кабінету міністрів України, обласних органів влади з метою покращити ситуацію з дотримання прав людини в спеціальних закладах міліції. Рекомендації по покращенню ситуації озвучувалися на загальноукраїнських громадських слуханнях щодо дотримання міліцією прав людини.

Ця робота проводилася за допомоги помічника Міністра внутрішніх справ Наталії Козаренко. Всі підготовлені рекомендації були також направлені до обласного керівництва. Нажаль, у зв'язку із зміною політичної ситуації та розформуванням Управління з моніторингу прав людини МВС України та фактичному припиненні діяльності Громадської ради рекомендації залишилися без належного реагування з боку влади.

2.2. Моніторинг доступності та відкритості судів у Херсонській області

З жовтня 2008 по серпень 2009 року Херсонська обласна організація КВУ за підтримки USAID здійснила громадський моніторинг доступності та відкритості судів в області. Експерти та волонтери нашого Комітету вивчили стан справ в судах області. Були проведені дослідження з використанням анкетування клієнтів, суддів, власних спостережень, з використанням елементів методики звітних карток.

Подібна методика експертами нашої організації застосована вдруге, але у співдружності з представниками судової влади – вперше. Ми змогли охопити збиранням інформації як суддів, так й відвідувачів суду. Наші громадські монітори змогли зробити й власні висновки, безпосередньо фіксуючи доступність та відкритість всіх стадій судового процесу.

Проведена також просвітницька робота за сприяння керівництва Апеляційного суду. Завдяки тісній роботі із керівництвом районних судів та Апеляційного суду частина виявлених проблем була вирішена вже на моніторинговій стадії. Підготовлений загальний звіт був направлений для обговорення, вивчення та реагування в районні суди.

2.3. Моніторинг дотримання виборчих прав людини та прозорості й законності виборчого процесу

З жовтня 2009 по березень 2010 року тривав моніторинг дотримання виборчих прав людини та прозорості й законності виборчого процесу під час виборів Президента України. Активісти Комітету у всіх виборчих округах області відвідували передвиборчі

заходи, проводили зустрічі з представниками політичних партій та передвиборчих штабів. Був проведений аналіз ЗМІ, в офісі ХОО КВУ працювала телефонна консультаційна лінія для суб'єктів виборчого процесу, інформація якої систематизувалася та аналізувалася. За результатами моніторингу готувалися аналітичні огляди, коментарі для ЗМІ, просвітницькі матеріали для виборців та учасників виборчого процесу, були підготовлені рекомендації щодо участі правоохоронців у виборчому процесі, надавалася інформація для загальноукраїнських моніторингових звітів ВГО КВУ. Робота проводилася на громадських засадах за допомоги партнерських організацій, що у 2005 році створили «Партнерство за громадянські ініціативи».

3. ПРОГРАМА СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ІНІЦІАТИВИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Особливістю здійснення цієї програми в 2009 році було те, що ми реалізовували її у якості партнерів у **Причорноморського центру політичних та соціальних досліджень (керівник Олександр Мошнягул) та громадського об'єднання «За майбутнє Херсону» (керівник Володимир Макуха).**

3.1. Проект «Громадський контроль за наданням комунальних послуг – запорука їх якості».

Запропонований в проекті підхід до вирішення проблеми, був, по суті, новаторським. Практично вперше було запропоновано покращити якість надання житлово-комунальних послуг шляхом запровадження, розроблених за проектом, механізмів контролю за наданням послуг з боку їх споживачів, втілених в нормативно-правовому акті (НПА).

Була створена Експертна Рада для проведення аналізу надання послуг та розробки вказаного НПА та проведено дослідження якості та повноти послуг що надають комунальні підприємства, був проаналізований стан правової бази яка нормує порядок формування тарифів, дані про якість та повноту надання послуг, включаючи і результати опитування громадської думки, відповідність тарифів цінам за їх оплату, пропозиції щодо запровадження контролю за якістю послуг з боку громадськості.

За результатами роботи Експерти трьох організацій розробили НПА, який регулював зазначені проблеми, та провели його громадське обговорення й лобістську кампанію в постійних комісіях міської ради й в управліннях облдержадміністрації. Херсонська облдержадміністрація підтримала зусилля експертів спільного проекту громадських організацій та рекомендувала врахувати розроблений НПА в роботі районних державних адміністраціях. В Херсонській міській раді, хоча проект НПА пройшов погодження у всіх постійних комісіях, на жаль, не вистачило шести голосів для його прийняття.

4. НАВЧАННЯ ЧЛЕНІВ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ ПІД ЧАС ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.

У грудні 2009 – січні 2010 р. активісти Херсонської обласної організації КВУ в рамках програми сприяння виборчим процесам, що реалізувалося ОБСЄ разом з ЦВК провели навчання членів окружних виборчих комісій Миколаївської та Херсонської областей й Автономної республіки Крим та членів дільничних виборчих комісій Херсонської області. Тренери обласної організації КВУ здійснювали також навчання членів дільничних виборчих комісій та спостерігачів на запрошення виборчих штабів. Навчання здійснювалася для всіх бажаючих без якихось політичних преференцій.

5. ДЕМОКРАТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ

5.1. Моніторинг готовності обласних осередків партій до виборів

Херсонська обласна організація Комітету виборців України спільно з Причорноморським центром політичних та соціальних досліджень в квітні 2009 р. в рамках програми ВГО

КВУ з моніторингу обраних осіб та демократичних інститутів здійснила моніторинг готовності обласних осередків політичних партій до виборів, в результаті якого аналізувалися активність, відкритість діяльності партійних осередків, готовність осередків політичних партій до проведення виборів. Результати моніторингу були широко розповсюджені серед представників ЗМІ, політичних партій, громадських організацій та органів влади.

6. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ ОБЛАСТІ

Члени Херсонської обласної організації КВУ брали активну участь у громадсько-політичному житті області, в різноманітних круглих столах, дебатах, конференціях, у тому числі на телебаченні та радіо, у різних громадських заходах, як у обласному та районних центрах області, так й за її межами. Діяльність обласної організації КВУ активно висвітлювалася в засобах масової інформації.

Серед найбільш яскравих можна назвати організацію публічного обговорення проекту Конституції України, яка була організована активістами КВУ у вересні 2009 року в Херсоні та Каховці. В Херсоні обговорення відбулося за участю представника Секретаріату Президента України та Голови Херсонської облдержадміністрації.

Активісти Комітету брали участь у різноманітних громадських кампаніях, в тому числі по лобюванню відкритих партійних списків у новому законопроекті, що розглядався Верховною Радою весною 2009 р.

Представники обласної організації КВУ побували в міжнародних місіях по спостереженню за виборами у Молдові (липень 2009 р.) та Норвегії (вересень 2009 р.). В Молдові представника обласної організації КВУ в міжнародній місії ЕНМО Дементія Білого разом з чотирма українськими колегами за рішенням суду було депортовано з порушенням молдавського законодавства. Після оскарження Д.В.Білим, апеляційний суд визнав незаконність депортації.

7. ПРОСВІТНИЦЬКА ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2009 році були видані наступні книги та брошури:

Контроль з боку громадськості за наданням комунальних послуг – запорука їх якості: практичний посібник для активіста територіальної громади /упорядник О.Д.Мошнягул – Херсон, 2009 – 92 с. (спільна видання Херсонського міського громадського об'єднання «За майбутнє Херсона», Херсонської обласної організації КВУ, Причорноморського центру політичних та соціальних досліджень)

Медіація в адміністративних справах: досвід Херсонського Центру примирення / автори-укладачі А.Недбайло, О.Токаленко – Херсон: ХМЦМІ «Тотем», 2009 – 71 с. (партнер проекту ХОО КВУ)

Дотримання прав затриманих в ізоляторах тимчасового тримання в Херсонській області: результати громадського моніторингу/ Автори Наталія Богренцова, Галина Бахматова, Олександр Мошнягул, Олександр Шаповалов, Дементій Білий, укладач Наталія Богренцова, редактор Дементій Білий – Херсон, 129 с. (електронне видання) (видання здійснено в рамках громадського моніторингу, який був здійснений експертами та активістами Херсонської обласної організації КВУ, Причорноморського центру політичних та соціальних досліджень, Херсонської обласної організації «Право на життя» за підтримки Міжнародного Гельсінського Фонду з Прав Людини (Варшава), Інституту «Відкрите суспільство» (Будапешт)

Моніторинг відкритості та доступності судів: збірка аналітичних матеріалів та результатів громадського моніторингу/упорядник Дементій Білий - Херсон, 2009. - 107 с. (серія "Політичний портрет Херсонщини"). В брошурі розміщені результати опитування

суддів Херсонської області, відвідувачів судів та результати роботи громадських моніторів, а також матеріали, що підготовлені в рамках дослідження доступу громадян Херсонщини до правосуддя.

8. ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2009 Р.

Херсонська обласна організація КВУ за своїм статусом є неприбутковою.

У 2009 році, в результаті перемог на різних грантових конкурсах, які проводилися міжнародними та вітчизняними благодійними фондами та інституціями в рамках українського законодавства, на виконання програм ХОО КВУ ми отримали 336 тисяч гривень від Агенції з міжнародного розвитку США USAID, Інституту «Відкритого суспільства», міжнародного фонду «Відродження» та ОБСЄ.

Звіти по використанню коштів регулярно надавалися у податкову адміністрацію та соціальні фонди та донорські організації.